

PROGRAMA D'ATENCIÓ A LA COMUNITAT GITANA DE L'AJUNTAMENT DE BADIA DEL VALLÈS

1. Justificació	2
2. Objectius	4
3. Accions	5
4. Avaluació	7
5. El projectes des de l'institut	7

PROGRAMA D'ATENCIÓ A LA COMUNITAT GITANA DE L'AJUNTAMENT DE BADIA DEL VALLÈS

1. Justificació

Les institucions escolars de la nostra població, havien detectat un greu problema que era el gran absentisme produït especialment pel col·lectiu d'alumnes d'etnia gitana. S'havia constatat que per motius culturals a Secundària les noies a 2on. d'ESO moltes plegaven, i els nois produïen un absentisme entre esporàdic i regular fet que ocasiona greus problemes els dies que venen a l'Institut.

Analitzant la memòria de la CTAE –Comissió per al tractament de l'absentisme escolar- es va valorar com a prioritari la intervenció en aquest col·lectiu que per qüestions culturals, socials i econòmiques tenen dificultats per a la correcta circulació social, en els diferents àmbits (formatiu, laboral, etc.).

L'educació és un dret i un instrument per assolir el desenvolupament integral de les potencialitats de la persona. L'administració pública ha de garantir el dret de l'educació per a tots els menors, facilitant al màxim que per qüestions culturals no siguin exclosos d'aquest dret.

Es va creure que perquè això fos efectiu s'havia d'intervenir en les famílies de forma positiva i propera, elaborant un Pla d'Intervenció que facilités l'intercanvi global mitjançant la intervenció educativa en l'àmbit familiar. I és per aquest que motiu que des de Serveis Socials de l'Ajuntament i a petició de la CTAE es va valorar la necessitat de comptar amb la figura d'un mediador per facilitar aquesta intervenció tant directament en els centres escolars com més a llarg termini i amb caràcter preventiu.

Es tenen dades quantitatives aproximades sobre la població real del municipi de famílies d'ètnia gitana. Se sap que entre el 20% i 25% de famílies ateses a Serveis Socials del municipi són d'ètnia gitana. La intervenció que es fa en aquestes famílies està en funció de la valoració de les necessitats específiques i de les demandes. Des de Serveis Socials es faciliten ajuts escolars, de menjador, tramitació d'altres ajuts específics, PIRMI, etc. S'elaboren plans de millora a partir d'una valoració específica de les necessitats familiars per facilitar la assistència regular i en condicions dels nois i noies als centres educatius.

En concret, el projecte que actualment podia facilitar més dades referents a la població d'ètnia gitana és el d'absentisme escolar. L'institut de Badia del Vallès intervé des de fa tres cursos escolars de forma conjunta amb tots els centres escolars i els agents socials implicats en el tractament de l'absentisme escolar mitjançant el projecte de "Prevenició i Tractament de l'absentisme escolar", des d'on s'intervé en aquesta problemàtica i es recullen totes les dades dels menors que fan absentisme, tipus i causes.

Com hem dit, va ser a partir de l'avaluació d'aquest projecte que es van començar a tenir dades referents a l'absentisme escolar i en concret, de la població més afectada, causes, edats i sexe dels menors atesos amb absentisme escolar. Es va poder detectar que un dels conflictes es la manca de valoració de l'educació dels infants i adolescents.

S'ha observat que majoritàriament, la població afectada és d'ètnia gitana i afecta tant als nens com a les nenes de diferents edats, sobretot als més petits de 3 i 4 anys i als més grans, sobretot si són noies. En concret el traspàs de primària a secundària afecta majoritàriament els preadolescents d'ètnia gitana i molt més a les noies. Les causes que s'han pogut observar provoquen aquest absentisme són la manca de valoració de la formació per part de la família, per que les noies es realicinin amb nois, inici de la vida labora de les noies en la venda ambulant o bé a les diferents tasques de la llar per necessitats d'organització familiar.

Si analitzem la població matriculada actualment a Badia és de 1.532 alumnes fins a l'ESO. Durant el curs 2000-2001 es va intervenir mitjançant la CTAE, en 84 menors i les seves famílies, 47 de Secundària i 37 de Primària. De les causes que provocaven l'absentisme a Secundària, destaquen que el 60% estaven centrades en el mateix menor i en la pèrdua d'autoritat de la família; el 47% de les causes també estan condicionades per la situació familiar i el 34% estan provocades pels valors culturals diferents als predominants.

Durant aquest temps d'intervenció amb els menors i les famílies des de les diferents actuacions de la Comissió d'Absentisme, s'ha valorat la necessitat de la figura d'un mediador en l'àmbit d'intervenció directa amb aquest sector de població. Molts de cops

els professionals dels centres educatius es troben que no saben com arribar a la família ni transmetre'ls la importància de certes normes, actituds i valors.

Les causes que van motivar a l'equip de la CTAE a fer una demanda a l'Ajuntament per intentar aconseguir un mediador són:

- La necessitat de tenir un professional proper a la cultura gitana.
- La necessitat de posar en marxa actuacions de caràcter preventiu més properes a aquesta població.
- Afavorir intervencions directes amb els menors i les famílies per un professional més proper culturalment a aquest col·lectiu en funció de la valoració específica de cada cas.

2. Objectius

La idea d'incloure des d'Atenció Primària la figura del/de la mediador/a d'ètnia gitana com a professional de Serveis Socials d'Atenció Primària, és per aconseguir accions educatives específiques tant d'intervenció immediata com de caràcter preventiu i des d'una figura més propera al col·lectiu d'ètnia gitana, per millorar la correcta circulació social d'aquest col·lectiu.

Objectius generals	Objectius específics
1. Millorar la circulació social del col·lectiu d'ètnia gitana. 2. Facilitar la intervenció amb el col·lectiu d'ètnia gitana atès des de Serveis Socials d'Atenció Primària. 3. Intervenir amb aquest col·lectiu mitjançant un/a professional més proper/a a aquest col·lectiu.	1. Posar en marxa accions educatives específiques dirigides al col·lectiu d'ètnia gitana, amb caràcter preventiu. 2. Intervenir als plans de millora familiars i/o individuals de Serveis Socials d'Atenció Primària, en funció de la valoració de les professionals referents. 3. Intervenir en els diferents projectes que des de Serveis Socials d'Atenció Primària s'estan portant a terme, facilitant accions integradores del col·lectiu d'ètnia gitana.

3. Accions

- **Des de l'Ajuntament**

1. Creació de la figura professional del/de la mediador/a, amb àmbit d'intervenció en la comunitat d'ètnia gitana de Badia del Vallès.
2. Informar a aquest/a professional del funcionament de Serveis Socials i dels diferents projectes d'intervenció.

Les funcions del/ de la mediador/a a nostre departament són:

1. Coordinació de l'equip de Serveis Socials d'Atenció Primària amb el mediador/a, sobretot amb les educadores socials, mitjançant:

- Reunions periòdiques amb l'Equip d'Atenció Primària, assistència a una reunió mensual de casos de l'equip o més, en funció de la valoració de les necessitats.
- Coordinació amb les educadores socials de l'equip una reunió a la setmana o més, en funció de la necessitat del moment.

2. Coordinacions amb altres agents de la població per necessitats de la intervenció:

- EAP
- Centres escolars de primària i secundària
- Monitores del Centre Obert
- Monitors/es esportius/ives
- Altres

3. Programar i valorar la intervenció a portar a terme amb les professionals referents dels plans de millora familiar de Serveis Socials d'Atenció Primària:

- Amb les famílies: entrevistes, visites a domicili, informes, etc.
- Amb els/les menors: tutories, elaboració del PEI (Projecte Educatiu Individualitzat), avaluació del PEI, elaboració de contractes pedagògics i avaluació, visites a domicili, entrevistes, etc.
- Altres

4. Definició de les diferents actuacions a nivell de projectes del servei:

- Projecte d'Absentisme Escolar: participació a les reunions de la Comissió de Tractament d'Absentisme Escolar, elaboració de plans de millora, avaluació dels plans de millora, elaboració i avaluació del projecte, coordinació amb tots/es els/les professionals que intervenen al projecte. Dintre del Projecte d'Absentisme, també

s'inclou l'elaboració d'un projecte d'intervenció amb grups de pares i mares, de caràcter preventiu.

- Projecte de Centre Obert Municipal Mediterrània: valoració juntament amb l'equip del centre, de la intervenció individual i grupal tant amb els grups de menors del centre com amb els de mares.

- Projecte d'Escola de Família: possibilitat de valorar juntament amb les professionals responsables, la possibilitat de dur a terme una activitat amb els grups ja existents o formar-ne altres.

- PIRMI valorar i programar possibles actuacions amb usuaris del servei del programa PIRMI.

- Projecte de Casal d'Estiu i d'Hivern: valorar la intervenció a portar a terme per a aquests projectes pel/per la mediador/a, tant a nivell individual com grupal dels menors i dels familiars.

- Projecte d'ajuts escolars (sortides, colònies, materials, menjador...). Conèixer el terminis de sol·licituds dels diferents ajuts, informar les famílies, ajudar a documentar correctament les sol·licituds, conèixer els barems d'acceptació dels ajuts, etc.

- **Des de l'institut**

La intervenció del mediador a l'institut anirà sempre derivada des de l'Educadora Social de l'Ajuntament en la primera intervenció, després en els casos de seguiment d'actuacions amb famílies i/o alumnes es farà directament en coordinació amb el Cap d'Estudis o el tutor de l'alumne.

Tindrà encomanades com a funcions bàsiques a l'institut::

1. Seguiment dels casos derivats de la CTAE per problemes d'absentisme en casos d'alumnes d'etnia gitana en coordinació amb el Cap d'Estudis i l'Educadora Social.
2. Reunions amb els tutors d'alumnes amb problemàtiques específiques per treballar directament amb l'alumne i/o la família.
3. Disseny d'activitats preventives enfocades a prevenir l'abandó de l'escolarització de les noies d'etnia gitana abans d'acabar l'ESO.

4. Avaluació

Indicadors d'avaluació

▪ Quantitatius

- Nombre d'intervencions en famílies en seguiment des de SSAP.
- Nombred'intervencions amb menors en seguiment des de SSAP.
- Nombre d'accions educatives portades a terme a nivell grupal, mitjançant projectes d'intervenció amb grups de mares i pares.
- Avaluació de les intervencions als projectes del/de la mediador/a. Es valorarà específicament als diferents projectes.

▪ Qualitatius

- Percepció de millora en les diferents intervencions que es porten a terme des de SSAP, en les famílies d'ètnia gitana, amb la figura d'un/a mediador/a proper/a a aquest col·lectiu tant per part de les famílies com de les professionals que intervenen.
- La figura del/de la mediador/a com a facilitador/a de la intervenció en el col·lectiu d'ètnia gitana.
- Percepció de millora de la circulació social d'aquest col·lectiu (formatiu, laboral, etc.)

5. El projecte des de l'institut

Aquest projecte basat en el treball de un mediador d'etnia gitana a la població és el primer curs que es posa en marxa. Es valora molt positivament aquesta iniciativa recolzada per diferents administracions per poder treballar amb les famílies i els alumnes d'etnia gitana.

S'ha establert com a protocol de treball que els casos susceptibles d'una intervenció del mediador són presentats a l'Equip Educatiu del nivell corresponent, i si s'està d'acord es fa la demanda mitjançant el Cap d'Estudis al referent de Serveis Socials de l'Ajuntament.

Les tasques que pot realitzar en el centre són:

- ✓ Treball directe amb alumnes conflictius i que generen incidents en el centre.
- ✓ Recolzament per treballar amb les famílies.
- ✓ Treball amb els alumnes absentistes i molt especialment amb les alumnes absentistes que als 13/14 anys desapareixen i s'ha de treballar amb elles i les famílies.